

ností učitelského sboru (výn. min. kultu a vyuč. ze dne 25. října 1873 č. 14.472).

X. Ustanovení trestní.

Porušení spolkového zákona, pokud nespadá pod obecný zákoník trestní, jsou přestupky, jež se trestají soudem vězením až do 6 neděl nebo pokutou do 200 zl. Soudní judikatura v záležitostech spolkových obmezuje se na přestupek zákona o spolkovém právu a nevztahuje se tudíž na přestupky policejní jinými předpisy upravené, jako na př. odbývání veřejné produkce spolkové bez úředního povolení (roz. kas. dv. ze dne 11. dubna 1893 č. 4.088). Přestupky zákona o spolcích promlčují se nikoli ve 3, nýbrž v 6 měsících (roz. nejv. s. ze dne 19. června 1894 č. 7.385). Porušení stanov jednotlivými členy spolku nepodléhá trestní sankci § 36 zák. o spolcích. Ohledně ustanovení obecného zákona trestního srv. čl. Společnosti tajné.

XI. Právo poplatkové.

1. Ohlášení předepsaná v § 4 spolk. zák. podléhají kolku 50 kr. z každého archu.

2. Každý arch 5 exemplářů stanov, jež zároveň sluší předložit, má býti opatřen 15 kr. kolkem; žádá-li se však osvědčení v § 9 spolkového zákona uvedené, podléhá dle pol. s. 116 a) aa zák. ze dne 13. prosince 1862 každý exemplář stanov, jenž tímto osvědčením má býti opatřen, kolkovému poplatku 1 zl. z prvního a 50 kr. z každého archu následujícího.

3. Tatáž ustanovení platí o změnách stanov stávajících s tou modifikací, že dotyčná podání nepolitických spolků, jež nehledajíce zisku hmotného sledují účely vědecké, humanitní nebo dobročinné, jsou dle pol. s. 75 r pat. ze dne 9. února 1850 kolku prosta a proto i stanovy, jako přílohy připojené, kolkovému poplatku nepodléhají.

4. Ohlášení spolku s účely spolkovými související dávkám podrobena nejsou (srv. Mayerhoferův spis »Politischer Verwaltungsdtienst«, 5. vyd. str. 98 a n.).

Spolky politické viz Spolky.

Spolky spotřební.

I. Pojem a podstata.

Spolky spotřební náležejí ku společenstvům výdělkovým a hospodářským a mají za účel nakupovati ve větším množství potřeby životní a hospodářské a prodejem jich členům k jich potřebě domácí za mírné ceny zvelebiti jich postavení hospodářské. Spolky spotřební jsou původu anglického. První spolek anglický, jenž znamenitého nabytí významu, je spolek zákopníků Rochdalských. Důvod, proč se tato veledůležitá odrůda výdělkových společenstev v Rakousku ještě tak nerozšířila, jako na př. v Anglii, dlužno hledati v tom, že není u nás tak hojného a podnikavého dělnictva jako v anglických velikých obvodech továrních a že jsou potraviny u nás, jak se uznává, lacinější a nejsou tak falšovány, jako v Anglii, když se odebírají od překupníků. Ostatně je též značně podmíněn rozvoj a rozkvět tohoto druhu společenstev živnostenskými a politickými poměry, povahou a stupněm vzdělání dělnictva.

II. Mají-li spotřební spolky vyhověti svému důležitému poslání, dlužno šetřiti při zřizování a spravování jich těchto zásad: